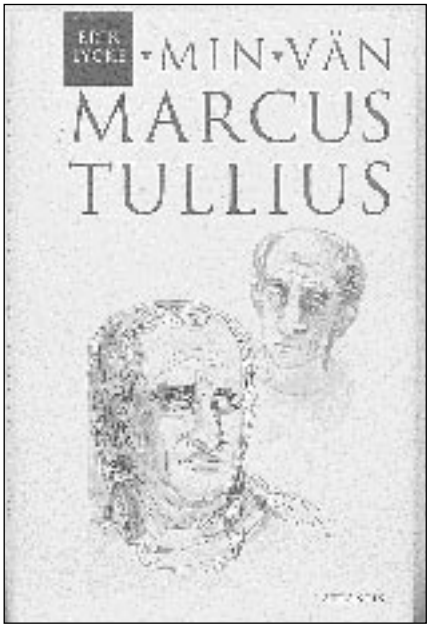

bekantskap med individen Marcus Tullius och hans »ibland halsbrytande ologiska agerande».

Lycke låter Ciceros vän, Titus Pomponius Atticus (109–32 f Kr), berätta historien. Den handlar om ett levnadsöde där avståndet mellan liv och lära på samma gång är skrämmande och fascinerande. Men Lycke har »accepterat att … härda ut med vänskapen», något som underlättas genom att Cicero ses med Atticus ögon.

Därigenom blir det snarare grekernas skönhetslängtan än romarnas »stelbenta hjältedyrkan» som kommer till uttryck i framställningen.

Atticus skriver t ex att det som berättats om Alexander den store (356–323 f Kr) »vittnar om rå grymhet och liderlighet hos en omättlig galning som förhäxades av sina framgångar».

Liv, lära och vänskap – tre grundteman

För mig handlar Erik Lyckes bok »Min vän Marcus Tullius» kanske främst om det omöjliga förhållandet mellan tre av livsåskådningens grundteman: liv, lära och vänskap. Min första reaktion är betraktarens. Som läsare värjer jag mig mot att identifieras med människor som är mig så främmande.

Men snart fångas jag, och när slutligen centurionen drar sitt svärd och Ciceros huvud faller är det inte bara frågan om en historisk händelse utan om en vän som dör i en tid som är lika obegripligt grym som vår egen. •

Rikt illustrerad bok om flebologi

Wolfgang Hach, Viola Hach-Wunderle. **Phlebography and sonography of the veins.** 268 sidor. Berlin–Heidelberg–New York: Springer Verlag, 1997. Pris DM 298. ISBN 3-540-53772-4.

Recensent: Stefan Rosfors, docent och överläkare, fysiologiska kliniken, Södersjukhuset, Stockholm.

Den fjärde upplagan av den tyska boken »Phlebographie der Bein- und Beckenvenen» har nu utkommit med ny titel i en engelsk version på Springer Verlag. Denna nya version har extensivt omarbetats, röntgenbilderna har förnyats, och andra undersökningstekniker än flebografi har fått större utrymme. Förutom kapitlen om varicersjukdom och djup ventrombos finns också andra mindre vanliga tillstånd som kongenitala sjukdomar och kompressionssyndrom väl belysta. Vad jag saknar är ett avsnitt om armtromboser, som visserligen inte tillhör ben/bäckenvener, men som diagnostiseras med hjälp av flebografi/sonografi.

I det kliniska avsnittet saknar jag en beskrivning av den nyligen utarbetade internationella klassificeringen av venösa sjukdomar (s k CEAP), som delvis baseras på flebografiska/sonografiska fynd. För övrigt är själva layouten mycket tilltalande med många sammanfattande faktarutor och schematiska skisser, som gör boken lättläst även för den som inte är bevandrad i alla delar av flebologins olika mysterier. Ett stort plus är även hänvisningen till figurer ute i marginalen, vilket gör att läsaren snabbt kan orientera sig bland de ca 400 välgjorda figurerna.

Slagsida mot flebografi

Boken är utförlig avseende den flebografiska delen som är rikligt illustrerad och med separata kapitel om röntgenanatomi, flebografisk teknik, kliniska aspekter och komplikationer. Det rent tekniska här torde framför allt vara av värde för radiologer under utbildning. Jämfört med de flebografiska avsnitten är ultraljudsdelen definitivt inte lika komplett. I kapitlet om andra diagnostiska tekniker avhandlas färgduplex-tekniken på mindre än en sida. Detta uppvägs till viss del av att färgduplexbilder dessutom visas och kommenteras under de olika flebografiska avsnitten.

Enligt min mening blir ultraljudsdelen ändå sammantaget för kortfattad, och den som trott sig kunna använda denna bok som uppslagsbok om ultraljud på vensystemet tror jag kommer att bli mycket besviken. Särskilt kortfattat är avsnittet om ultraljud på underbensvener. Det finns även en del mindre bra saker bland ultraljudsavsnitten (även små direkta felaktigheter). Flertalet av de färgduplex-bilder som visas är klart illustrativa, men det finns flera med suboptimal hastighetsskala, avsaknad av vinkeljustering och felaktig djupfokusering. De fåtal referenser som berör annat än flebografi är av äldre datum och knappast användbara. Onekligen visar detta att författarnas huvudintresse och huvudsakliga kunskaper ligger inom det flebografiska området. Det finns vidare korta stycken om venös hemodynamik (läsvärt) och om pletysmografiska tekniker (kortfattat och ofullständigt, möjligen av visst orienterande värde).

Rekommendationerna inte alltid tillämpliga

Författarna myntar i boken begreppet »the golden partnership», som beskrivning av det diagnostiska värdet av flebografi och färgduplex. Med detta avses att man i många fall får kompletterande information från dessa tekniker och att bägge behövs för optimal flebologisk diagnostik. De skriver vidare att flebografi alltid kommer att ha den ledande rollen i detta partnership. Författarna bortser då från att många tillstånd numer diagnostiseras med ultraljudsteknik i stället för med flebografi, något som säkerligen framdeles kommer att bli allt vanligare. De skriver exempelvis felaktigt att flebografi är den enda metod som kan användas för att diagnostisera partiell safena magna-insufficiens. Bortsett från att de rekommendationer som ges inte alltid är tillämpliga för svenska förhållanden är boken välgjord och välskriven.

Den starka tonvikten på flebografi gör att jag upplever bokens titel som något missvisande. De som i första hand vill lära sig färgduplex-undersökning av vensystemet bör söka sig till annan litteratur (amerikansk/engelsk). De som vill lära sig mer om olika sjukdomar inom vensystemet och få dessa flebografiskt illustrerade har funnit en mycket läsvärd och användbar bok. •